

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในคานเอกสารที่เกี่ยวข้องนี้ เพื่อเป็นการมีพื้นฐานในการศึกษา เพื่อความสะดวกและความเข้าใจในการศึกษา การสอนทักษะการพูดและการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยรวบรวมความหมาย ความสำคัญของการพูด การเรียนการสอนทักษะการพูดในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แนวทางในการสอนและกิจกรรมฝึกทักษะการพูด ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการพูด ดังนี้

ความหมายของการพูด

การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการ ไปยังผู้ฟัง หรืออาจกล่าวได้อีกว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความในใจไปให้ผู้อื่นรู้ (กมล การกุศล 2521 : 1) การพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ หรือกล่าวได้ว่า การพูดเป็นศิลปศาสตร์ ในส่วนที่เป็นศิลป์ หมายความว่า การพูดเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ในส่วนที่เป็นศาสตร์ หมายความว่า การพูดมีหลักเกณฑ์ที่จะศึกษา สอน ฝึกฝน และพิสูจน์ได้ (อุทิศ นาคสวัสดิ์ 2519 : 4-5)

ความสำคัญของการพูด

การพูดถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาแต่โบราณ ในสมัยประชาธิปไตย การทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ย่อมต้องถือความเห็นของคนส่วนมาก การแสดงความคิดเห็น การศึกษาค้นคว้า ทุกข้ออาศัยการพูด การพูดใคร ๆ ก็พูดได้ แต่พูดแล้วจะได้ผลอย่างไร เป็นเรื่องที่จะต้องคิด ถึงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในกุสิศมิต ตอนหนึ่งว่า

การพูดนั้นไม่ยาก	ปานใด เพื่อนเอ๋ย
ใครที่มีลิ้นอาจ	พูดได้
สำคัญแต่ในคำ	ที่พูด นั้นเอง
อาจจะทำให้ชอบ	และชัง

(พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว = กุสิศมิต)

การพูดเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในทุกสิ่งที่ยุ่ปรารถนา ยิ่งในวงสังคมปัจจุบัน การพูดยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น แม้ในสมัยก่อนก็มีความสำคัญมิใช่น้อย กวีเก่า ๆ มักจะกล่าวถึงความสำคัญของการพูดเสมอ ๆ เช่น

ถึงบางพูดพูดก็ เป็นศรีศักดิ์
มีคนรัก รสดีอร่อยจิต
แมนพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
จะชอบผิดในมนุษย์ เพราะพูดจา

(นิราศภูเขาทอง - สุนทรภู่)

ปากเป็นเอก เลขเป็นโทโบราณว่า
หนังสือเป็นศรี มีปัญญาไม่เสียหลาย
ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย
มีอุบายพูดไม่เป็น เห็นป่วยการ
ถึงเป็นครูรู้วิชาปัญญามาก
ไม่รู้จักไขปากให้จักจ้าน
เหมือนเคาฝั่งนั่งชื่อชื่อรำคาญ
วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่

(พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง "วิวาทพระสมุทร")

กวีเอก สุนทรภู่ ได้กล่าวในเรื่องพระอภัยมณี แสดงให้เห็นความสำคัญของการพูด ว่ามีความสำคัญถึงขั้นทำให้คนตายได้ เช่น ตอนนางวาฬจะฆ่าอุศเรน ว่า "จะพลิกพริ้วชีวหา เป็นอาวุธ ประหารบุครเจ้าลังกาให้อาสัญ" แล้วก็ได้ตั้งใจปรารถนา

นอกจากนี้การพูดยังทำให้ผู้มีความสามารถในการพูด เป็นบุคคลที่มีอำนาจในตัว ให้ผลดีทั้งส่วนตัว และกิจการงานทั้งในค่านสมาคมและความสำเร็จในชีวิต ผู้พูดในที่ชุมนุมชน มีฐานะเป็น "ผู้นำ" ของกลุ่มชนเมื่อประมาณ ๑,๑๐๐ ปีมาแล้ว ควินติเลียนได้กล่าวว่ นักพูดที่ดีต้องเป็นคนดี เป็นคนฉลาด ช่างสังเกต มีนิสัยดีและมั่นคง หลักการดังกล่าวนี้ เป็นที่ยอมรับของคนทุกยุคทุกสมัย นับตั้งแต่สมัยอริสโตเติลมาจนถึงปัจจุบัน แสดงว่า ผู้พูดมีอิทธิพลต่อผู้ฟัง และอิทธิพลนี้จะมีผลต่อ เมื่อผู้พูดได้แสดงความหนักแน่นและมีความมั่นใจในตัวเอง

นิพนธ์ ศศิธร (2524 : 8-11) ได้สรุป และประมวลคุณสมบัติพิเศษของผู้นำ จากตำราจิตวิทยาและมคิมหาชน แสดงให้เห็นความสำคัญระหว่างภาวะผู้นำกับการพูดไว้ดังนี้

1. มีความมั่นใจและเชื่อมั่น ซึ่งก็คือ ลูกน้องจะไม่เคารพและเชื่อมั่นในผู้นำที่ขี้ขลาด ตาขาวฉันทใจ ผู้พูดที่พูดโดยปราศจากความมั่นใจและเชื่อมั่น ซึ่งก็คือ จะไม่สามารถชนะใจผู้ฟังได้ ฉะนั้น

2. มีความกระฉับกระเฉงแจ่มใส นักพูดที่ดีต้องพูดด้วยท่าทางนิ่งผาย กระฉับกระเฉง และมีชีวิตชีวา กิริยาท่าทางและอาการต่าง ๆ ต้องแสดงออกอย่างเด็ดขาดจริงจัง และสอดคล้องกับเสียงที่เปล่งออกมาอย่างทรงพลัง เหมาะสมกับบรรยากาศ หรือความรู้สึกที่ควรมีอยู่ในขณะนั้น

3. มีความจริงใจและความคิดเห็นของตนเอง ความจริงใจยอมแสดงออกมาเอง ในท่าทาง สีหน้า แววตา มือไม้ และกระแสเสียง ทำให้คนฟังรู้สึกจริงใจและเห็นพ้องด้วย ง่ายขึ้น ความจริงใจยอมเป็นความบริสุทธิ์ที่ครองใจมนุษย์ได้เสมอ

4. มีความปราศเปรื่อง มีเชี่ยวชาญและความรอบรู้ ความมีเชี่ยวชาญจะช่วยให้ผู้พูดสามารถไขประโยชน์จากสถานการณ์หรือปรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เช่นมีเรื่องเล่า กันเล่นว่า นักการเมืองกำลังพูดหาเสียงอยู่และถูกปากด้วยโซ่เนา เขา เข็มโซ่เนาออกจาก เลือดอย่างใจเย็น แล้วพูดว่า "นี่แหละครับ พี่น้องควรระลึกไว้ อะไรที่มาจากพรรคฝ่าย ตรงกันข้ามยอมเนา همین ฉะนั้น เสมอ" ทำให้สถานการณ์ดีขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้พูด เยาว์ปัญญาอาจเกิดขึ้นจากการเตรียมพร้อมของผู้พูดได้

5. ความเป็นธรรมชาติ คนฟังมักสงสัยว่าผู้พูดกล่าวร้ายโดยไม่เป็นธรรม ผู้พูดไม่ควร แสดงความคิดเห็นไม่เป็นธรรมชาติอย่างชัดเจน คนฟังจะตั้งตัวเป็นศัตรูทันที

6. มีความหนักแน่นและสัจรวม นักพูดที่มีโฮสจริต หรือโมหจริตจนลืมตัว ย่อมไม่เป็นที่นิยมยกย่อง

7. มีความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจอยู่ในกมลสันดาน ผู้นำและนักพูดที่ยิ่งใหญ่ ต้องมีความเข้าใจ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

8. มีความเด็ดเดี่ยว ผู้นำที่โลเลหว่าลายความเลื่อมใสศรัทธา ความเด็ดเดี่ยว เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้นำที่จะชนะใจลูกน้อง เพราะการที่ไม่มีคนอื่นเด็ดเดี่ยว จริงจังเท่าเทียมได้ในยามที่ต้องการต่างหากจึงกลายเป็นผู้นำขึ้นมา ผู้นำและนักพูดที่ยิ่งใหญ่ ทุกยุคทุกสมัยต้องเป็นผู้ที่สามารถเผชิญเหตุการณ์ทุกอย่างได้อย่างเด็ดเดี่ยวไม่ห่อแค้น

9. มีความแพรวพราว จ้าใจ และไม่เหมือนใคร ชู้นำและนักพูดที่ยิ่งใหญ่ต้องมีความ เป็นตัวของตัวเองไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน หรือมีท่าทางพิเศษที่คนจำได้และนิยมชมชอบ

คุณลักษณะทั้งเก้าประการนี้ เป็นบุคลิกในการเป็นผู้นำได้เท่า ๆ กับบุคลิกภาพในการพูด สามารถปรับปรุงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นได้โดยการศึกษา ฝึกฝน มุ่งมั่นอย่างแท้จริง

การพูดมีบทบาทมากในทุก ๆ สาขา เช่น การศาสนา และทางธุรกิจ การเมือง การบริหารงานต่าง ๆ กมล การกุศล (2521 : 3) โค้กล่าวถึงบทบาทของการพูดว่า

การพูดมีบทบาทมากในทุก ๆ สาขา เช่น การศาสนา ธุรกิจ เกี่ยวกับศาสนา นักพูดที่ ยิ่งใหญ่คือพระพุทธรเจ้าและพระเยซูคริสต์ ท่านไม้อูสอนประชาชนด้วยการเขียน แต่ ท่านทั้งสองศรีศควย "คำพูด" เป็นที่เลื่อมใสแก่ผู้ใดฟังเป็นอย่างมาก นักพูดที่ดีนั้น ย่อมสามารถนำตัวของเขาเองขึ้นสู่ตำแหน่งฐานะการงาน หรือบรรลุผลสำเร็จต่าง ๆ ได้มากมายนาน โดยที่ความรู้อาจสามารถอย่างเดียวกันเพียงพอกแก่การที่จะชักจูงเขา ขึ้นไปสู่ความสำเร็จนั้น ๆ ไม่

ทั้งนี้การพูดที่จะจูงใจให้ฟัง และโน้มน้าวให้บุคคลอื่นเกิดความศรัทธา เลื่อมใสใน คำพูดของเรานั้น ต้องอาศัยศิลปะ และหลักวิชาบางประการที่เราจะต้องหมั่นฝึกฝน

สังคมตะวันตกถือวิชาการศึกษาเป็นวิชาหลักวิชาหนึ่งสำหรับหลักสูตรนักกฎหมาย นักบริหาร นักธุรกิจ ครูอาจารย์ และนักเทศน์ ความจำเป็นอย่างยิ่งของการพูดนั้น จะเห็นได้ ง่าย ๆ ว่า แม้จะมีความรู้หรือความคิดที่วิเศษปานใด ถ้าไม่สามารถถ่ายทอดออกมาได้ ก็ไร้ ประโยชน์ แม้แต่พลาโต และอริสโตเติล นักปราชญ์ผู้มีชื่อเสียงของกรีกก็ได้แสดงความเห็น ไว้ว่า หากจะถือว่าแนวความคิดและทฤษฎีวิทยามีความสำคัญอันค้ำหนึ่งแล้ว วิธีการถ่ายทอดและ การแสดงออกย่อมมีความสำคัญควบคู่กันมาทันที ดังจะเห็นได้ชัดในกรณีพระธรรมของพระพุทธศาสนา ซึ่งไม่มีล้าสมัย มีแต่ความไพศาลยิ่งทุกสถานที่ ทุกกรณี ทุกโอกาส (นิพนธ์ ศศิธร 2524 : 3)

ในประเทศไทย การศึกษาทักษะการพูด หรือวิชาการศึกษา เริ่มมีบทบาทอย่างเป็นทางการเป็น กิจลักษณะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 โดยมีการบรรจุทักษะการพูดเข้าไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา จวบจนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนจนกระทั่ง ปัจจุบัน ก็ยังคงมีการสอนทักษะการพูดในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ในวิทยาลัยครู - เปิดสอนเป็นวิชาการพูด หลักวิชาวาทยศิลป์ ส่วนในมหาวิทยาลัยจะเรียกเป็น การศึกษาวิชาวาทยศิลป์และวิชาวาทยศิลป์

การเรียนการสอนทักษะการพูดในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 19-28) ให้ความสำคัญถึงจุดประสงค์และแนวทางในการเรียนการสอนทักษะการพูด โดยมีรายละเอียดในคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยและวิชาการพูด พอสรุปได้ดังนี้

วิชา ท 401 - 402 ภาษาไทย ในการสอนทักษะการพูดนั้น ให้นักเรียนฝึกการพูดให้ชัดเจน สะกดกแกการฟัง สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับจุดประสงค์ของผู้พูด กล่าวสรุปความจากเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ได้อย่างถูกต้อง ฝึกการพูดระหว่างบุคคล เช่น การเจรจาธุรกิจ นักหมาย เลิกนักหรือสั่งการ อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านในหนังสือเรียน เล่าเรื่องนิยายที่ฟังมาจากบุคคลอื่น หรือเรื่องบันเทิงเสียง แสดงความคิดเห็นที่มีการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ รายงานผลการอภิปรายในกลุ่มอย่างย่อ ๆ นอกจากนั้นยังมุ่งให้ผู้เรียน สามารถบอกเล่าใจความสำคัญและข้อความที่ไต่กันจากบุคคลและเครื่องอุปกรณ์การใช้เสียง อภิปราย ซึ่งประเด็นในการอภิปราย และแสดงความคิดเห็นสนับสนุน ใจข้ออ้างเป็นหลักฐานตามควรแก่วัย รายงานเหตุการณ์ที่ได้ประสบมา โดยเตรียมลำดับความมาเป็นข้อ ๆ หรืออาจเล่าได้พอสังเขป

วิชา ท 503 - 504 ภาษาไทย ได้เสนอไว้ว่า ให้นักเรียนพูดบรรยายเรื่องราวจากหนังสือเรียนหรือจากหนังสืออ่านประกอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์ หรือในชีวิตจริงที่ได้วิเคราะห์จากงานเขียน งานประพันธ์ พูดเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไต่กัน ไต่กันจากชีวิตจริงหรือหนังสือ ซึ่งแจ้งข้อความในเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมหรือข้อความจากบทละคร อภิปรายและรายงานการประชุมทั้งที่จัดในโรงเรียนและจัดในที่สาธารณะ

วิชา ท 605 ภาษาไทย มุ่งให้มีการส่งเสริมทักษะตามควรแก่บุคลิกภาพของนักเรียนแต่ละคน ในรายวิชานี้ให้ขอมเสริมสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์ให้นักเรียนบางคน และเสริมสร้างสิ่งที่ดีแก่นักเรียนบางคนให้เด่นยิ่งขึ้น เน้นพัฒนาการทางความคิดเพื่อการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล

วิชา ท 606 ภาษาไทย ให้สังเกตวิธีใช้ถ้อยคำตามที่ปรากฏในข้อเขียนและคำพูดที่มีมาตรฐานเชื่อถือได้ คำพูดและคำกล่าวของบุคคลสำคัญในโอกาสต่าง ๆ อ่านวรรณกรรมที่ได้รับยกย่อง พิจารณาค่านิยมและแนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรม และสังเกตสำนวนโวหารของผู้ประพันธ์ว่ามีความสละสลวยแตกต่างกันอย่างไร

วิชา ท 011 การพูด ซึ่งเป็นวิชาเลือก ให้เห็นความสำคัญของการพูดและปัจจัยที่จะช่วยให้การพูดสื่อสารสัมฤทธิ์ผลตามรูปแบบของการพูดประเภทต่าง ๆ หลักการวิเคราะห์ผู้ฟัง วิธีตั้งประเด็น วิธีจัดลำดับความคิด วิธีใช้ถ้อยคำสำนวนให้แจ่มชัด น่าฟัง มีน้ำหนัก เหมาะแก่กาลเทศะ และบุคคล ให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร จรรยา มารยาท และคุณธรรมในการพูด ฝึกการสนทนา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฝึกการสัมภาษณ์ ฝึกการพูดในที่ประชุมชนเพื่อสื่อสารความรู้ ทรรศนะและข้อเสนอแนะไปยังกลุ่มผู้ฟัง ฝึกพูดโดยไม่ต้องเตรียมตัวมากจนเป็นครั้งคราว ฝึกการอภิปรายในกลุ่ม และการอภิปรายในที่ประชุมในฐานะผู้ร่วมอภิปรายและผู้นำอภิปราย โดยเลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจ ฝึกการอ่านบทร้อยแก้วและร้อยกรองให้ที่ประชุมฟัง

จากคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยและวิชาการพูดทั้งกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการยากมากที่ครูจะฝึกทักษะการพูดให้นักเรียน เกิดสัมฤทธิ์ผลและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ครูและนักเรียนต้องทำงานหนักมาก นักเรียนต้องฝึกฝนอย่างจริงจัง ครูต้องใช้สื่อการสอนช่วยในการสอนพูด ต้องให้นักเรียนฝึกทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักเรียน

แนวทางการสอนทักษะการพูด

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2523 : 90-92) ได้เสนอหลักสำคัญบางประการ ในการสอนทักษะการพูด พอสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนขึ้นครูต้องฝึกนักเรียนให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็นในโอกาสต่าง ๆ
2. ชี้แจงและยกตัวอย่างง่าย ๆ ให้เด็กเห็นว่า การพูดที่มีศิลปะนั้นเป็นเช่นไร ข้อสำคัญคือครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ครูควรเป็นผู้มีความสามารถในการพูด เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดเสมอ ๆ หมั่นเลือกสรรสำนวนที่ถูกต้องมาพูด
3. แนะนำมารยาทในการพูดที่เหมาะสมแก่นักเรียน
4. ฝึกการพูดอย่างมีเหตุผล มีน้ำหนัก น่าฟัง น่าเชื่อถือซึ่งจะทำให้บุคลิกของผู้พูดเด่นชัด
5. ฝึกให้นักเรียนพูดด้วยน้ำเสียงที่ชัดถ้อยชัดคำ รู้จักจังหวะและวรรคตอนของการพูดที่ดี รู้จักเน้นเสียงสูงต่ำ และรู้จักเน้นใจความสำคัญ
6. ในการสอนทักษะการพูดนั้น ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกเด็กให้ทั่วถึงทั้งเด็กที่มีความสามารถในการพูดและเด็กที่มีปัญหา โดยให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีปัญหาเป็นพิเศษด้วย

7. ควรให้เด็กรู้จักประเมินผลการพูดของตนเอง และของผู้อื่นด้วย

8. ฝึกให้เด็กโต้พูดหลาย ๆ อย่าง หลาย ๆ แบบ และจัดกิจกรรมที่จะฝึกทักษะการพูด ให้เด็กมาก ๆ

นอกจากนี้ วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ และคณะ (2522 : 74) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกทักษะการพูดว่า

. . . การฝึกทักษะการพูด ควรจะโต้พูดสิ่งที่ง่ายไปก่อน ได้แก่วลีที่รู้แล้วมีประสบการณ์แล้ว เพราะจะก่อให้เกิดความมั่นใจ เมื่อเตรียมเรื่องเรียบร้อยแล้วก็เริ่มฝึกด้วยการปรับปรุงเสียงให้เข้ากับข้อความ ฝึกกลมกลืนกับหน้าคาทาทาง เราจะคอยหัดพูดถึง ๆ เพื่อสังเกตดูว่า สิ่งเหล่านี้เหมาะสมกลมกลืนกันเพียงใด การพูดจำของอาศัยการฝึกฝนหาความรู้ความชำนาญ ว่าทำอย่างไรจึงจะพูดได้จับใจคน . . .

ในการเรียนการสอนทักษะการพูดนั้น กุหลาบ มัลลิกะมาส (2514 : 38-39)

ได้เสนอแนวทางกรฝึกฝนการพูดในชั้นต่าง ๆ ที่น่าสนใจคือ

ก. การแนะนำบุคคลต่อที่ประชุม

ในการแนะนำบุคคลต่อที่ประชุมนั้น ให้บอกชื่อ นามสกุลอย่างชัดเจน แล้วอธิบายเกี่ยวกับบุคคลนั้น ๆ พร้อมทั้งชี้แจงคุณสมบัติบางประการอย่างสั้น ๆ เว้นคำกล่าวที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้แนะนำ และเว้นการยกย่องจนเกินควร

ข. การแนะนำตนเองต่อที่ประชุม

ในการแนะนำตนเองต่อที่ประชุมนั้น ให้บอกชื่อนามสกุลอย่างชัดเจน อธิบายเรื่องเกี่ยวกับตนเองพอสมควรให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและผู้ฟัง ไม่ยกตนหรือดอมตนจนเกินไป

ค. การปฏิบัติหนังสือ

ในการปฏิบัติหนังสือนั้น ให้บอกชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ถ้าเป็นเรื่องแปลบอกประเภทของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด จากนั้นเล่าเรื่องย่อ แล้วบอกตอนที่ผู้ปฏิบัติสนใจที่สุด หรือเห็นว่าดีที่สุด

กิจกรรมฝึกทักษะการพูด

กิจกรรมในการฝึกทักษะการพูดนั้น สามารถจัดได้หลาย ๆ กิจกรรม ทั้งนี้ควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการพูดด้วย เช่น พูดเพื่อความบันเทิง เพื่อเสนอสารหรือเพื่อโน้มน้าวใจ การจัดกิจกรรมฝึกทักษะการพูดนั้นอาจจัดได้ดังนี้ (ประภาศรี สีหอำไพ 2524 : 322-323)

1. ฝึกสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. ฝึกตอบคำถามง่าย ๆ สั้น ๆ รายบุคคล
3. ฝึกเรียงความปากเปล่าและเล่าเรื่อง
4. ฝึกการกล่าวแนะนำบุคคล
5. ฝึกตีความสำนวนโวหาร หรือข้อความจากวรรณคดี
6. วิจารณ์การพูดของเพื่อนเพื่อแก้ไขและวางแผนการพูด
7. แบ่งกลุ่มนักเรียนฝึกอภิปรายและโต้วาที
8. ฝึกเป็นโฆษกวิหุ หรือพิธีกร
9. ฝึกการแสดงบทบาท การพูดในการแสดงละคร
10. ประมวลสุนทรพจน์
11. ฝึกวิจารณ์บทความ ข่าว เหตุการณ์ต่าง ๆ
12. ฝึกการสัมภาษณ์
13. ฝึกการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น ประกาศ กล่าวปราศรัย กล่าวอวยพร การตอบรับ

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การเรียนการสอนทักษะการพูดสัมฤทธิ์ผลเป็นที่น่าพอใจ ครูควรให้เด็กตระหนักถึงลักษณะของผู้พูดที่ดี คือ ต้องมีสุขภาพจิตดี แต่งกายดี ความรู้ความจำดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส กริยาท่าทางดี พูดชัดเจน แสดงท่าทางประกอบพอสมควร กล่าวพูด กล่าวปราศรัยในส่วนตัวครูผู้สอนนั้น จะต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ ดังที่ คาร์ล เอฟ. โรบินสัน และอัลเบิร์ต บี. เบคเคอร์ (Karl F. Robinson and Albert B. Becker 1970 : 21) เขียนไว้เกี่ยวกับการสอนการพูดสำหรับครูคือ "ครูจะต้องมีความสามารถในการอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ดี สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ มีอารมณ์ขัน เป็นมิตร แสดงออกซึ่งความจริงใจและใช้ภาษาได้ดี" ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนทักษะการพูดเป็นอย่างดี

การวัดผลและประเมินผลการพูด

การวัดผลและประเมินผลการพูดของนักเรียนนั้นทำได้หลายแบบ นอกเหนือจากการสังเกต กล่าวคือ ครูอาจวัดผลการพูดของนักเรียนโดยการสร้างแบบวัดผลในการวัดผลทุกครั้ง พร้อมทั้งบันทึกเสียง หรือถ่ายวีดิโอเพื่อประกอบการวัดผลด้วยก็ได้ จะทำให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น การวัดผลนี้ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลด้วย แต่ที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องมีการวัดผลทันทีที่นักเรียนฝึกการพูดสิ้นสุดลง เพราะจากการวิจัยของ ปรียา ทิรัญประสิทธิ์ (2520 : 69) พบว่า ปัญหาด้านการวัดผลการฝึกทักษะการพูดคือ มีการวัดผลน้อยครั้ง ครูไม่วัดผลการพูดทันที ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีจุดมุ่งหมายในการฝึก และไม่ทราบพัฒนาการในการฝึกพูดของตนเอง

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2522 : 97-98) ได้เขียนถึงการประเมินผลการพูดว่า ควรมีเกณฑ์ที่แน่นอน และเสนอเกณฑ์ประเมินผลการพูดเพื่อเป็นแนวทางดังนี้

เกณฑ์ประเมินผลการพูด

ข้อที่	รายการ	ที่ที่สุด 5	ที่ 4	ปานกลาง 3	ไม่ ดี 2	ไม่ ดี เลย 1
1	น้ำเสียง (แจ่มใส ชัดเจน คอย กัง าลา)					
2	ท่วงท่าทาง (ยืน นั่ง การไหว้ทาทาง าลา)					
3	การแต่งกาย					
4	เนื้อหาสาระ					
5	การเสนอความคิด					
6	เวลาที่ใช้					
7	การใช้อุปกรณ์					
8	มารยาท					
9	ความถูกต้อง (ร ล ความกล้า อักษรวิธี)					
10	จังหวะในการพูด					
11	ภาษา ส่วนวนที่ใช้					
12	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง					

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วารุณี พลบูรณ์ (2513 : 101) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาทักษะทางภาษาไทย ชั้นประโยคประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาลจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2511" ผลการวิจัยพบว่า ในการฝึกทักษะการพูด ครูจะฝึกทักษะการพูดให้นักเรียนทุกวัน วันละ 10-15 นาที และฝึกให้นักเรียนมีมารยาทในการพูดเป็นอันดับแรก ให้อ่านจดจำข้อความที่ถูกต้องเป็นอันดับที่สอง ให้อ่านพูดกล้าแสดงความคิดเห็นเป็นอันดับที่สาม กิจกรรมที่ครูใช้ค่อนข้างมาก ได้แก่ การเล่านิทาน อุปกรณที่ครูใช้ประกอบการฝึกทักษะการฟังและการพูดได้แก่ หนังสือต่าง ๆ บัตรคำ รูปภาพ อุปกรณที่ครูใช้ค่อนข้างน้อยได้แก่ ไมโครโฟน เครื่องบันทึกเสียง แอ่นเสียง และโทรศัพท์ ในกานการวัดผลการฟังและการพูดนั้น ครูวัดผลเรื่องมารยาทในการฟังและการพูดเป็นอันดับแรก ต่อมาก็วัดทักษะการพูดให้ถูกต้องจังหวะ ถูกอักขรวิธี ทักษะในการพูดได้รวดเร็ว ทักษะในการเก็บใจความ ความเห็นและทัศนคติ ทักษะในการใช้วิจารณ์และการใช้เหตุผล ทักษะในการสรุปใจความและความรู้ความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรจะฝึกให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะคำนี้ เช่น การรายงาน การอภิปราย การพูดในที่ประชุม เป็นต้น สิ่งที่ครูควรจัดทำอย่างยิ่งคือ การที่ครูให้นักเรียนเตรียมหัวข้อคำถามไว้ซักถามเพื่อน หรือวิทยากรที่มาแสดงปาฐกถา บรรยาย หรือเล่าให้ฟัง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิด กล้าซักถามตั้งแต่ยังเล็ก เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูดนั้น ครูควรจัดชั่วโมงไว้ในตารางสอน สำหรับฝึกการฟังและการพูดโดยเฉพาะ

มัทนา แขวงโสภา (2517 : 108) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามคำแหง มหาวิทยาลัทยมหิดล ปีการศึกษา 2517" ได้พบว่า สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษามีทักษะการพูดที่ไม่ดีคือ นักศึกษาไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ประกอบกับนักศึกษามีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาน้อย นับว่าเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการเรียน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ว่า ครูควรสอนทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กัน ไม่ควรเน้นทักษะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

ปริยา ทิรัฏฐประคิษฐ์ (2520 : 73) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนทักษะการพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรที่เป็นหัวหน้าสายภาษาไทย 12 คน ครูภาษาไทย 30 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 420 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 12 แห่งในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างประชากรทั้งสามกลุ่มต่างมีความเห็นว่าการศึกษาด้านทักษะการพูดมีความสำคัญมาก มีประโยชน์ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในการพูด เป็นการฝึกฝนการพูดและการใช้ภาษาให้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในด้านปัญหาการเรียนการสอนทักษะการพูด ตัวอย่างประชากรทั้งสามกลุ่มต่างเห็นว่า ความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง เนื้อหาที่ให้เรียนซ้ำซาก ครูใช้วิธีสอนโดยสาธิตให้นักเรียนออกมาฝึกปฏิบัติเป็นบางคน ทำให้ไม่สามารถฝึกนักเรียนได้ทั่วถึง ครูใช้อุปกรณ์ในการสอนน้อยมาก การวัดผลการพูดของนักเรียนนั้นไม่วัดผลทันที ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวครูคือ ครูไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อมาเป็นครูสอนทักษะการพูดโดยเฉพาะ และบางคนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการสอนทักษะการพูด ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยคือ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูภาษาไทยในเรื่องการสอนทักษะการพูด โดยสนับสนุนให้ครูหรือศึกษานิเทศก์ ผลิตเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนทักษะการพูด สนับสนุนค่านอุปกรณ์ และครูภาษาไทยควรเห็นคุณค่าของการสอนทักษะการพูด หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หาวิธีสอนใหม่ ๆ จัดกิจกรรม และนำอุปกรณ์มาใช้ในการสอนทักษะการพูด เพื่อให้นักเรียนสนใจ ไม่เบื่อหน่าย หาโอกาสให้นักเรียนฝึกมากที่สุด นักเรียนควรเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการฝึกทักษะการพูด พยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูกำหนดและพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตัวเอง เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนทักษะการพูด จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนทักษะการพูดมีความสำคัญอย่างยิ่งและมีประโยชน์อย่างยิ่ง ครูควรเห็นความสำคัญในการฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะการพูดที่ดีขึ้น ฝึกให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น จัดกิจกรรมและใช้อุปกรณ์ในการสอนเพื่อทำให้บทเรียน หรือการเรียนการสอนสนุก น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ซึ่ง
ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดทั้งนี้คือ

ศรีจันทร์ วิชาตรง (2524 : 75) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครู
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ต่อวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรที่เป็น
นักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 269 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับค่านิยมกิจกรรมนั้นพบว่า
กิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย คือ อภิปราย โต้ว่าที่
จัดเล่นละครหรือแสดงบทบาทสมมติและจัดฉายภาพยนตร์ ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัด
ก็มี ชุมนุมภาษาไทย เชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดการแสดง นิทรรศการ ทักษะศึกษา จัดประกวด
คำขวัญหรือสุภาษิต แข่งคำประพันธ์ตามโอกาสอันควร นักศึกษาเห็นว่า การจัดกิจกรรมทำให้
นักศึกษามีความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น

จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2516 : 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กิจกรรมการเรียน
และการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร" โดย
ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาไทย 21 คน และนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 296 คน ผลการวิจัย
พบว่า ครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ตลอดจนเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
ในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
กิจกรรมที่นิยมจัดมากที่สุดคือ การฝึกอ่านในใจ อ่านห่านองเสนาะ การแสดงบทบาท รายงาน
สัมภาษณ์ อภิปราย โต้ว่าที่ และทักษะศึกษา นักเรียนเสนอให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียน
ให้มากขึ้น กิจกรรมที่จัดได้ผลดี เช่น การเล่นเกมในการสอนวรรณยุกต์ การแข่งขันแต่ง
สัทวา คอกสร้อย ประกอบการร่าว่ง การหาปัญหาทางหลักภาษาไทย และการฟังเพลงจาก
เพลงเพื่อฝึกจินตนาการ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ครู นักเรียน ผู้บริหาร
ต้องร่วมมือกัน มีจุดหมายที่แน่นอน ครูควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการปรับปรุงกิจกรรม
ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

วิภา วิสัทธิ (2519 : 97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา
ภาษาไทยของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม
ตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์วิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 72 คน และนักศึกษาจำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรม

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยร่วมกับนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะที่สนใจ เพราะต้องการได้รับประสบการณ์และคาดว่าจะนำความรู้ไป เป็นแนวทางในการสอนจริง ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ นักศึกษาไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม ซากการ ติดต่อประสานงานที่ดี เวลาและอุปกรณ์มีน้อย นักศึกษาและอาจารย์บางคนขาดความกระตือรือร้น ในการทำงาน อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์กันมาก และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ผ่านมาได้รับผลสำเร็จดี แต่ยังคงปรับปรุงอีกมาก

สมลักษณ์ สุขหอม (2522 : 89) ได้ทำ "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่าง ประชากรที่เป็นอาจารย์ภาษาไทย 96 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนรัฐบาลใน กรุงเทพมหานคร 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมคือ เพื่อให้มีความรู้และทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถ ผู้ริเริ่มและ ดำเนินกิจกรรมคืออาจารย์หมวดภาษาไทยร่วมกับนักเรียน เวลาที่จัดกิจกรรมคือ วันที่มีการเรียนการสอน นักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมที่นำเสนอ จากการศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมาให้นักเรียนได้รับประสบการณ์กว้างขึ้น มีความรู้ทางภาษาไทยดีขึ้น ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ และได้รับความสนุกสนาน การจัดกิจกรรมมีการประเมินผลทุกครั้ง ปัญหาในการจัดกิจกรรมคือ นักเรียนไม่เข้าใจ ไม่สนใจ และไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม อาจารย์บางส่วนไม่ให้ความร่วมมือ ซากงบประมาณ เวลาและอุปกรณ์ อาจารย์และนักเรียนมีความเห็นว่า ต้องปรับปรุงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

สุลี ชัชวาลย์กิจ (2525 : 82) ได้ทำ "โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 41 คน อาจารย์ภาษาไทย 116 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 390 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 20 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้พบปัญหาในการจัดกิจกรรมคือ ปัญหาในค่านเวลา สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ และการขาดความสนใจของนักเรียน ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร และอาจารย์ได้แก่ ควรเตรียมโครงการจัดกิจกรรมล่วงหน้าแล้วกำหนดรายละเอียดในเรื่อง เวลา อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ บุคลากร และวิธีดำเนินการให้พร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดกิจกรรมนั้นต้องน่าสนใจ และควรมีการจัดตั้งชุมนุมภาษาไทย

สุภา หรุจิตวิวัฒน์ (2526 : 113) ได้ทำ "การนำเสนอโครงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู" โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากร ที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครู 12 แห่ง จำนวน 436 คน ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด พบว่า ความสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพูดนั้น อาจารย์ และนักศึกษาให้ความเห็นว่า ความสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนกิจกรรมที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าจัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือการพูดในที่ประชุม การจัดอภิปราย ปาฐกถา โศกนาฏของนักศึกษาในวิทยาลัย ส่วนความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ของการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพูดนั้น กิจกรรมทุกกิจกรรมอันได้แก่ การพูดในที่สาธารณะ การสัมภาษณ์บุคคล การฝึกเป็นโฆษกวิทยุ โทรทัศน์ หรือพิธีกรในโอกาสต่าง ๆ การจัดอภิปราย ปาฐกถา โศกนาฏในวิทยาลัยและทางสถาบัน การแข่งขันการพูดแบบต่าง ๆ แข่งขันการเล่าเรื่อง ปาฐกถา บรรยาย ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ซึ่ง ครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด จะเห็นได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนั้นมีประโยชน์ต่อนักเรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น ดังนั้นครูผู้สอน นักเรียน และผู้บริหารต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการจัดกิจกรรม และกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้น ควรสอดคล้อง กับความต้องการของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยของต่างประเทศ

จูดิธ แอนน์ รังเคิล (Judith Ann Runkle 1972 : 21) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มย่อยในการสอนวาทวิทยา ข้อมูลได้จากครู 27 คน การวิจัยทำในระหว่างปีการศึกษา 1970-1971 ผลการวิจัยพบว่า 74 เปอร์เซ็นต์ของครูใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มย่อยในการสอนวาทวิทยา 30 เปอร์เซ็นต์ของหลักสูตรนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคการประชุมกลุ่มย่อยในเรื่องการอภิปราย การสนทนา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการสอนวาทวิทยา สถาบันการศึกษา 10 ใน 14 แห่ง สนใจวิธีการแบบนี้ และครูที่ได้รับการฝึกฝนเรื่องการสื่อสาร เป็นกลุ่มจะมีความสามารถในการสอนวิชาทักษะการพูดได้เป็นอย่างดี

วิลเลียม หลุยส์ (William Louis 1973 : 894-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวาทนิเทศ เขาคังสมมติฐานไว้ว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นจะเหมาะสมกับการสอนทักษะการพูด กระบวนการและวิธีการที่เขาใช้คือ เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมขึ้นหลังจากที่ได้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายเฉพาะเนื้อหาวิชา กิจกรรมและหลักเกณฑ์ในการวัดผล แล้วนำไปใช้กับโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลองทั้ง 10 แห่ง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข ในที่สุดก็ได้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้ในบทเรียนโปรแกรมในแผนกการสื่อสารด้วยคำพูด ผู้วิจัยสรุปว่า ผลจากการวิเคราะห์สมมติฐานของการวิจัยที่ทิ้งไว้เป็นที่ยอมรับ จุดมุ่งหมายนั้นสามารถนำไปใช้ในการสอนการพูดได้เป็นอย่างดี

กิลแมน ริชาร์ด มาร์ลิน (Gillman Richard Marlin 1975 : 4126-4127) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์โปรแกรมการเรียนการสอนทักษะการพูด จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะของการสอนทักษะการพูดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในมลรัฐเท็กซัส และเพื่อหาแนวโน้มของเนื้อหาวิชา วิธีสอน และกิจกรรมในการสอนพูด ข้อมูลได้จากการส่งแบบสอบถามซึ่งสร้างมาจากหนังสือต่าง ๆ และผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 81 โรงเรียน ได้รับข้อมูลคืน 95 เปอร์เซ็นต์ สิ่งที่ค้นพบคือ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนทักษะการพูดควรมีการปฐมนิเทศก่อน การพูดในที่ชุมนุมชนเป็นเนื้อหาที่ได้รับความสนใจมากที่สุด รองลงมาคือการพูดที่ความ การอภิปรายเป็นกลุ่มซึ่งมีความสำคัญมาก ส่วนการโต้วาทีมีความสำคัญน้อย เช่น เกี่ยวกับการเล่นละครพูด ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง ภาพยนตร์ สไลด์ โทรทัศน์ หรือเทปโทรทัศน์ ในการสอน

ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ข้อเสนอนั้นทั้งในรูปการเขียนและการพูด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้น ได้แก่ การจัดชมรมการพูดหรือชมรมการละคร

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในการสอนภาษานั้น จะต้องวางรากฐานให้มั่นคงแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอนทักษะการพูดนั้น ต้องมีจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมหรือจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรม และมีหลักเกณฑ์ในการวัดผลที่แน่นอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดนั้น มีไว้เพียงเพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงอันเป็นวิธีทางที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่าขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมและพัฒนาให้การศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย